

28.6.2017

Osakkeenomistajien oikeuksia koskevan muutosdirektiivin kansallista täytäntöönpanoa valmisteleva työryhmä

Asettaminen	Valtiovarainministeriö on tänään asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella ehdotukset tarvittaviksi lakien muutoksiksi osakkeenomistajien oikeuksia koskevan muutosdirektiivin kansallisessa täytäntöönpanossa.
Toimikausi	1.8.2017–31.3.2018
Tehtävä	Työryhmän tehtävänä on arvioida, miten osakkeenomistajien oikeuksia koskevat muutokset otettaisiin mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla osaksi kansallista lainsäädäntöä ottaen huomioon pitkäaikainen osakkeenomistajien vaikuttaminen ja avoimuus yhtiön ja sen omistajien välillä. Työryhmän olisi lisäksi punnittava, miten erilaiset direktiivin jäsenvaltioiden liikkumavaraa sisältävät säännökset pannaan täytäntöön. Arvioinnin tukena työryhmän olisi selvitettävä Suomen kannalta keskeisten verrokkimaiden direktiivin täytäntöönpanoa koskevia suunnitelmia.

Työryhmän on työssään otettava huomioon erityisesti seuraavat tavoitteet:

- 1) hallitusohjelman kirjaukset kansallisen lisäsääntelyn vähentämistavoitteista ja hallinnollisen taakan keventämisestä;
- 2) finanssiteknologian kehityksen huomioiminen rajat ylittävillä rahoitusmarkkinoilla;
- 3) suomalaisten yhtiöiden säilyminen kansainvälisesti houkuttelevina sijoituskohteina;
- 4) osakkeenomistajan aseman ja sijoittajansuojan turvaaminen;
- 5) joustava ja muiden jäsenvaltioiden markkinarakenteita mahdollisimman pitkälle vastaava tapa kerätä omistajatietoja säilytysketjusta;
- 6) yhtiöiden erojen huomioon ottaminen palkitsemispolitiikkaa koskevissa säännöksissä ja vastuullisen sijoittamispolitiikan toteutuminen.

Työryhmän tulee työssään erityisesti arvioida:

- i) omistajatietojen keräämistä koskevan veloitteen kohdentumista moniportaisesti hallittujen osakkeiden osalta, tietojen toimittamista ketjussa yhtiölle ja tietojen keräämisestä aiheutuvien kustannusten jakautumista;

- ii) mahdollisuutta käyttää moniportaisesti hallittujen, säilytysketjusta kerättyjen, osakkeiden osakkaan henkilötietoja muihin tarkoituksiin;
- iii) institutionaalisten sijoittajien vaikuttamispolitiikan ja sijoitusstrategian suhdetta ja vaikuttamispyrkimyksiä yrityksen pitkäaikaiseen tulokseen sekä heidän puolestaan toimivien omaisuudenhoitajien sääntely suhdetta sijoituspalvelun tarjoamiseen;
- iv) omistajien yhtiökokouksessa tekemä päätöksen sitovuutta yhtiön johtoa koskevasta palkitsemispolitiikasta;
- v) palkitsemispolitiikan sisällön kohdentumista yhtiön liiketoimintastrategiaan, pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseen sekä palkitsemisen yhteiskunnallista vastuullisuutta;
- vi) mahdollisten osakesidonnaisten palkkioiden oikeudenmukainen määräytymistä suhteessa yhtiön strategiaan ja pitkän aikavälin tavoitteiden toteutumiseen;
- vii) yhtiön lähipiirin liiketoimia koskevia menettelytapoja sekä osakkeenomistajien etujen suojaamista.

Työryhmän tulee laatia ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon.

Tausta

Osakkeenomistajien eräiden oikeuksien käyttämisestä julkisesti noteeratuissa yhtiöissä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2007/36/EY. Muutosdirektiivi osakkeenomistajien pitkäaikaiseen vaikuttamiseen kannustamisen osalta annettiin 17.5.2017 (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/828).

Osakkeenomistajan oikeuksia koskevan muutosdirektiivin erityisenä tavoitteena on edistää pitkäaikaista osakkeenomistajavaikuttamista sekä lisätä avoimuutta yhtiöiden ja sijoittajien välillä.

Yhtiöillä ei ole useinkaan mahdollisuutta tunnistaa osakkeenomistajiaan rajat ylittävissä moniportaisissa säilytysketjuissa. Osakkeenomistajien tunnistaminen on kuitenkin ennakkoedellytys osakkeenomistajien ja yhtiön väliselle suuralle yhteydenpidolle sekä lisäksi keskeisen tärkeää osakkeenomistajien oikeuksien käytön ja osakkeenomistajavaikuttamisen helpottamiseksi. Arvopaperien säilyttäjiä on velvollisuus yhtiön pyynnöstä toimittaa osakkeenomistajia koskevat tiedot.

Osakkeenomistajien tosiasiallinen ja kestävä vaikuttaminen on yhtenä kulmakivenä pörssiyhtiöiden hallinnossa. Osakkeenomistajien mukaan ottamisella yhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiin voidaan parantaa osaltaan yhtiöiden taloudellista kannattavuutta sekä hyvää hallinnointia myös yhteiskunnan ja ympäristövastuun kannalta. Yhtiön sidosryhmien mukaan kytkemisellä voidaan niin ikään parantaa yhtiöiden pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista.

Institutionaalisten sijoittajien osuus pörssiyhtiön osakeomistuksesta voi olla huomattava. Sen vuoksi niiden sijoitusstrategioilla voi olla suuri merkitys yhtiöiden strategian kehittämisessä. Yhtiöiden pitkän aikavälin tuloksen muodostumisen kannalta olisi siten tärkeää, että institutionaaliset sijoittajat käyttäisivät nykyistä aktiivisemmin äänivaltaansa. Tavoitteiden toteutumisen edellytyksenä olisi siten aiempaa avoimemman sijoituspolitiikan käyttö. Instituutiosijoittajien varainhoitajat ovat tavoitteen saavuttamisen kannalta keskeisessä roolissa.

Yhtiön johdon tehtävänä on edistää yhtiön tulosta pitkällä aikavälillä. Palkitsemisen muoto on yhtiön, sen hallintoelinten ja osakkeenomistajien, päätettävissä. Asianmukainen palkitsemispolitiikka edellyttää, että osakkeenomistajat

voivat ilmaista näkemyksensä yhtiön palkitsemispolitiikasta joko sitovalla tai vähintään neuvoa-antavalla tavalla.

Yhtiön palkitsemispolitiikan tulisi toteuttamistavastaan riippumatta tukea yhtiön liiketoimintastrategiaa, pitkän aikavälin etuja ja kestävyyttä, eikä se saisi olla sidoksissa pelkästään tai ensisijaisesti lyhyen aikavälin tavoitteisiin. Johdon suoriutumista arvioitaessa olisi huomioon otettava taloudellisten kriteerien lisäksi myös muita, esimerkiksi yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyviä tekijöitä.

Yhtiön tekemät liiketoimet sen lähipiiriin kuuluvien henkilöiden kanssa saattavat aiheuttaa vahinkoa yhtiölle ja niiden osakkeenomistajille. Lähipiiriliiketoimia koskevilla riittävillä menettelytavoilla voidaan sekä estää lähipiiriä hyötymästä asemastaan että varmistaa osakkeenomistajien etujen suojaaminen.

Työryhmän kokoonpano

Puheenjohtaja	neuvotteleva virkamies Annina Tanhuanpää valtiovarainministeriö
Jäsenet	lainsäädäntöneuvos Jyrki Jauhiainen oikeusministeriö
	finanssiasiantuntija Milla Kouri valtiovarainministeriö
	neuvotteleva virkamies Mika Björklund työ- ja elinkeinoministeriö
	johtava asiantuntija Ville Kajala Finanssivalvonta
	lakimies Eeva Lahikainen Finanssiala ry
	Vice President, General Counsel Riikka Tieaho Mobile Networks, Nokia Oyj
	toimitusjohtaja Antti Lahtinen Osakesäästäjien Keskusliitto ry
	varatoimitusjohtaja, varatuomari Leena Linnainmaa Keskuskauppakamari
Sihteeri	finanssisihteeri Stina Oksa, valtiovarainministeriö

Työryhmän on työnsä aikana kuultava ainakin DIF – Directors' Institute Finlandia, Keskuskauppakamaria, Euroclear Finland Oy:tä, OP ryhmää, Pörs-sisäätiötä sekä muita tarpeelliseksi katsomiaan tahoja. Lisäksi työryhmä voi kutsua pysyviä tai vaihtuvia asiantuntijoita ja järjestää työnsä aikana kuulemis-tilaisuuksia.

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

Lainsäädäntöneuvos,
yksikön päällikkö Armi Taipale

Jakelu Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteeri

Tiedoksi Valtiovarainministeriö